

Kontor/afdeling
Center for Energiøer

Dato
11-04-2022

J nr. 2022 - 13246

MJHT/SHKF

Supplerende høring til første offentlighedsfase af Miljøvurdering af Planen for Program Energiø Bornholm - Notat om overplanting

Baggrunden for Planen for Program Energiø Bornholm	2
Første offentlighedsfase	3
Supplerende høring	3
Overplanting	3
Teknisk betydning.....	4
Miljømæssig betydning	4

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Niels Bohrs Vej 8
6700 Esbjerg

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Baggrunden for Planen for Program Energiø Bornholm

Med Klimaaftalen af 22. juni 2020 blev Regeringen (S), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet enige om, at der skal anlægges en energiø på Bornholm med 2 GW havvind tilkoblet.

I november 2020 besluttede energiforligskredsen placeringen af Energiø Bornholm¹ i Østersøen ca. 20 km syd og sydvest for Bornholm og igangsatte samtidig forundersøgelser af området til Energiø Bornholm.

Beslutningen om placering bygger på en finscreening af mulige opstillingsområder for havvindmølleparker i danske farvande foretaget for Energistyrelsen i foråret 2020² samt et tillæg til finscreeningen udarbejdet i sensommeren 2020³.

I oktober 2021 meddelte klima-, energi- og forsyningsministeren pålæg om at udvide forundersøgelsesområdet til Energiø Bornholm⁴. Denne beslutning er udmøntet i *Samlet revideret pålæg om gennemførelse af forundersøgelser for Energiø Bornholm* af 13. oktober 2021 til Energinet. Grundlaget for plan for Energiø Bornholm er således udvidet til at omfatte det udvidede forundersøgelsesområde. Det er dog ikke politisk besluttet, om der vil skulle etableres mere end 2 GW havvind, eller om der skal etableres havvindmøller i den udvidede del af området ved Energiø Bornholm indtil 15 km fra kysten. Etablering af havvindmøller tættere på kysten end 20 km vil kræve en ny politisk beslutning herom.

Havvindmølleparkerne forventes pt. udbudt i 2024/2025. Udbudsbetingelserne er endnu ikke fastsat. Energistyrelsen er i henhold til lov om vedvarende energi myndighed for planlægning af store havvindmølleparker på havet. Planen for Program Energiø Bornholm danner rammer for etablering af energiøen, og dermed for de kommende udbud af havvind. Forinden de endelige udbudsbetingelser fastlægges, gennemfører Energinet efter pålæg fra Energistyrelsen en række forundersøgelser og miljøundersøgelser, herunder en miljøvurdering af planen for Energiø Bornholm i henhold til miljøvurderingslovens § 8, stk. 1.

¹ "Energiø Bornholm" er betegnelse for det samlede projekt bestående af anlæg på havet og anlæg på land inkl. netforstærkninger for indpasning af 2 GW

² COWI 2020 (maj), Miljø- og planmæssige forhold for Bornholm I + II, Nordsøen II + III og området vest for Nordsø II + III.

³ COWI 2020 (september), Tillæg til finscreening af havarealer til etablering af nye havmølleparker med forbindelse til energiø/hub

⁴ Dette blev besluttet da området udpeget til havvind i tilknytning til Energiø Bornholm er forholdsvis småt. Erfaringer fra Hesselø Havvindmøllepark har tydeliggjort, at et lille område øger risikoen for, at havvind ikke kan realiseres, hvis forundersøgelserne identificerer mindre egnede delområder, da der kan mangle manøvrerum til at placere havvinden andetsteds inden for det udpegede område. Udvidelsen muliggøre endvidere, at Energiø Bornholm potentielt kan være et alternativ til Hesselø Havvindmøllepark, hvor forekomsten af blød bund ved kan betyde, at parken skal placeres andetsteds og derfor afsøges alternative placeringer. En mulighed er at placere yderligere havvind ved Energiø Bornholm, hvilket kræver et større havareal og et større landanlæg. Der er ikke truffet politisk beslutning om hvorvidt Energiø Bornholm skal være alternativet til Hesselø Havvindmøllepark.

Første offentlighedsfase

Første offentlighedsfase for afgrænsningen af miljørapporten for Program Energiø Bornholm blev gennemført i perioden 8. november til 13. december 2021. I forbindelse med høringen fik alle interessenter mulighed for at komme med spørgsmål og kommentarer til høringsmaterialet, samt forslag og idéer til emner, som skal indgå i det videre arbejde. Høringsmaterialet bestod af tre dokumenter:

- Ideoplæg Energiø Bornholm - Indkaldelse af idéer og forslag til afgrænsning af miljøvurderingen af planen for Energiø Bornholm
- Notat om rammerne for det kommende planforslag Energiø Bornholm til brug for miljøvurderingen
- Udkast til udtalelse om afgrænsning af miljørapport for planen for Energiø Bornholm

Efter høringsperioden blev afsluttet blev der udarbejdet endelig afgrænsningsudtalelse samt et høringsnotat.

Tidligere høringsmateriale, som kan findes hér:

<https://ens.dk/ansvarsomraader/vindenergi/udbud-paa-havvindmoelleomraadet/danmarks-energieer-1>

Supplerende høring

I forbindelse med arbejdet med Program Energiø Bornholm har Energistyrelsen vurderet, at det er hensigtsmæssigt at holde en dør åben for, at der på et senere tidspunkt kan træffes politisk beslutning om eventuel "overplanting" for havvinden (se afsnit om Overplanting).

Overplanting vurderes, at være en ændring af de oprindelige rammer. Derfor vurderes det, at der er behov for en supplerende høring. Nærværende notat vedrører alene ændringen som følge af overplanting til det tidligere høringsmateriale.

Den supplerende høring vil forløbe fra 11. april 2022 og 4 uger frem. Der vil parallelt køre en Espoo-proces.

Den supplerende høring vil forløbe parallelt med Bornholms Regions Kommunes høring af landanlæg til Energiø Bornholm. Der vil i den forbindelse blive afholdt Borgermøde den 26/4.

Overplanting

Overplanting betyder, at det tillades, at opsætte flere vindmøller med en større produktion af strøm, end den produktion som kan afleveres ved det kollektive net

ved tilslutningspunktet. Overplantning medfører ikke, at der bliver afleveret mere strøm til det kollektive net end produktionstilladelsen angiver. Men overplantning kan kompensere for det tab af strøm (nettab), der kan opstå mellem møller og tilslutningspunkt, og kompensere for, at der som regel er vindmøller ude af drift pga. service mv. hvilket kan resultere i nedsat effekt af parken.

Overplantning sker inden for det areal, som i forvejen afsættes til etablering af havvindmøller, dvs. maksimalt indtil 15 km fra kysten. For at gennemføre overplantning i praksis, skal havvindudvikleren altså vælge at stille havvindmøllerne tættere end det, der har været forudsat ved udpegning af området til etablering af havvindmøller.

Energjø Bornholm forventes at få kabelforbindelser væk fra Bornholm med en kapacitet på i alt 3,2 GW. Havvindmøllerne må således maksimalt levere 3,2 GW i tilslutningspunktet på Bornholm, og der vil dermed reelt først være tale om overplantning, hvis havvindudvikleren ansøger om at etablere mere end 3,2 GW havvind. Planen for Program Energjø Bornholm med den tilhørende miljørapport rummer en maximal overplantning på 20 % ift. kapaciteten i tilslutningspunktet på 3,2 GW. Det vil medføre en maksimal havvindmøllekapacitet inklusiv overplantning på 3,8 GW.

Såfremt miljøvurderingen viser, at planen kan gennemføres uden væsentlige påvirkninger ved etablering af 3,8 GW vil det derefter kunne overlades til havvindudvikleren at vælge den økonomisk optimale kapacitet inden for et spænd på 3,2-3,8 GW.

Det vil i givet fald være den part, der vinder udbuddet (kaldet havvindudvikleren), der beslutter om muligheden for overplantning skal udnyttes eller ej.

Teknisk betydning

En tilladelse til etablering af en større havvindmøllekapacitet ved overplantning vil i praksis betyde, at der kan etableres flere havvindmøller og dermed en øget mølletæthed inden for det allerede udpegede areal til havvindmøller.

Højspændingsannlæg på land vil *ikke* blive større, som følge af overplantning, da den effekt der kan leveres i tilslutningspunktet på land fortsat er den samme.

Miljømæssig betydning

I forbindelse med den supplerende høring opdateres afgrænsningsudtalelsen til miljøvurderingen af Plan for Program Energjø Bornholm. Opdateringen reflekterer alene overplantning. Afgrænsningen beskrevet i den oprindelige afgrænsningsudtalelse er derfor fortsat dækkende for de miljøpåvirkninger, der er beskrevet i de følgende afsnit.

Opsætning af flere havvindmøller kan for visse miljøemner betyde en potentiel større miljøpåvirkning enten på grund af mere aktivitet inden for anlægsperioden eller en samlet set længere anlægsperiode. Neden for ses en oversigt over de mest kritiske miljøpåvirkninger, der ændres ved overplanting. Konkrete og tilbundsgående miljøvurderinger vil først blive foretaget i forbindelse med miljøvurderingen af planen samt i forbindelse med det konkrete projekt. Da overplanting ikke har betydning for landanlægget, er det kun miljøpåvirkninger på havmiljøet og virkninger fra etablering af havvindmøller på befolkning og samfund, der er nævnt nedenfor.

Biologisk mangfoldighed/ havbund

Påvirkninger på havbunden og den biologiske mangfoldighed som følge af etablering af havvindmøller kan være:

- Større påvirkning af havbunden samt større påvirkninger af havbundens dyr og planter. Påvirkningerne kan opstå som følge af større tab af havbundsareal, øget koncentration af suspenderet sediment og dermed øget sedimentaflejring. Øget suspenderet sediment kan også medføre øget frigivelse af næringsstoffer og miljøfremmede stoffer samt nedsætte sigtbarheden for dyr eller forårsage skyggeeffekter for planter. Der skal i forbindelse med miljøvurderingerne foretages en vurdering af dette for begge scenarier (med og uden overplanting).
- Større risiko for fuglekollision ved større mølletæthed. En evt. større risiko for kollision afhænger af mølletæthed samt mølledimensioner. Der skal i forbindelse med miljøvurderingerne foretages en vurdering af dette for begge scenarier (med og uden overplanting).
- Større risiko for flagermuskollision ved større mølletæthed. En evt. større risiko for kollision afhænger af mølletæthed samt mølledimensioner. Der skal i forbindelse med miljøvurderingerne foretages en vurdering af dette for begge scenarier (med og uden overplanting).
- Større påvirkning af havpattedyr og evt. fisk. Ved overplanting skal der sættes flere møllefundamenter op, hvilket vil give anledning til en længere periode med støjende anlægsaktiviteter. Dette kan medføre, at havpattedyr og evt. fisk fortrænges fra området i en længere periode. Idriftsættelsestidspunktet for Energjø Bornholm forventes uændret, hvorfor den samlede anlægsperiode forventes uændret. Da havvindudvikleren vil skulle intensivere anlægsarbejdet inden for perioden, såfremt der skal opsættes flere møller vil de sammenlagte perioder med undervandsstøj fra etablering forøges, svarende til det øgede antal havvindmøller, der skal

etableres. Der skal i forbindelse med miljøvurderingerne foretages en vurdering af dette for begge scenarier (med og uden overplanting).

- Større positiv reveffekt. Ved etablering af flere havvindmøller kan der også opstå en større positiv effekt end ved færre møller. Erfaringer viser, at der ved vindmøllefundamenter i visse tilfælde kan opstå gunstige forhold i form af kunstig revdannelse for flere dyre- og plantearter, og at vindmøllefundamenter dermed potentielt kan bidrage til at øge biodiversiteten i et område. Der skal i forbindelse med miljøvurderingerne foretages en vurdering af dette for begge scenarier (med og uden overplanting).

Befolkning:

- Større visuel påvirkning. Opstilling af flere havvindmøller inden for samme areal kan evt. give anledning til en større visuel påvirkning. Der skal i forbindelse med miljøvurderingen foretages en analyse af de to scenarier i forhold til den visuelle påvirkning.
- Øget sejladsrisiko. Opstilling af flere havvindmøller inden for samme areal kan evt. give anledning til øget sejladsrisiko i området, da der kan være større risiko for kollision. Der skal i forbindelse med miljøvurderingen foretages en analyse af sejladsrisikoen for de to scenarier (med og uden overplanting).
- Påvirkning af radar. Flere havvindmøller inden for samme areal kan potentielt give anledning til øget radarforstyrrelse, da der potentielt kan opstå flere eller større radarskygger. Det skal i forbindelse med miljøvurderingen indgå vurderinger af påvirkningen af radar for de to scenarier (med og uden overplanting).
- Støjpåvirkninger som følge af anlægsstøj. Ved overplanting skal der sættes flere møllefundamenter op, hvilket vil give anledning til en længere periode med støjende anlægsaktiviteter, der potentielt kan høres ind over land. Den samlede forventede anlægsperiode forventes uændret, da idriftsættelse forventes fortsat at være i 2030. Der vil i stedet være en intensivning af støj inden for anlægsperioden (flere perioder med etablering af havvindmøllefundamenter inden for anlægsperioden). Der skal i forbindelse med miljøvurderingerne foretages en vurdering af dette for begge scenarier (med og uden overplanting).